

KLAUWAERT, De, Blad voor Vlaamsche Belangen, Brugs tijdschrift (1887-1900).

Van 1888 af maandelijks. Orgaan van de Vrije Vlamingen, clandestien in Antwerpen gedrukt vanwege de hardnekkige tegenkanting van het bisdom Brugge en de conservatieve katholieke kiesvereniging. Leidende figuur van deze radicaal flamin-gantische groep was dr. Eugeen van Steenkiste, sedert 28 oktober 1878 gemeenteraadslid van Brugge, met de stuwende steun van de Katholieke Burgersgilde. De stichting in 1887 van De Klauwaert betekende een scheiding tussen progressieven en conservatieven. Gustaaf Stock b.v. (La Patrie en de Gazette van Brugge, en in 1893: in Het Brugsche Vrije „... om de christene en Vlaamsche volksbelangen te Brugge en in de provincie te helpen verdedigen” [nr. van 16 september 1893]) behoorde eigenlijk aan de overzijde, hoewel hij tot De Klauwaert toedrad in zijn hoedanigheid van stichter en leider van de Westvlaamsche Gilde van Ambachten, eveneens in 1887 opgericht. Op 27 december 1888 hield Stock voor de afdeling van het Davidsfonds te Brugge een voordracht: Eenige bedenkingen over de Bewarende partij en de werkmansquaestie. Deze meer conservatieve tendens zou doorwerken in het Gildeblad der Ambachten van Brugge (1890) en het Onthoudersblad van West-Vlaanderen (1892). De Klauwaert doorbrak met succes deze conservatieve barrières en werd een spreekbuis voor al wat leefde en op komst was. Reeds op 27 september 1887 werd Mgr. Faict in vrij scherpe bewoordingen aangevochten. Het blad zou ononderbroken hameren op de vernederlandsing van het onderwijs. Het is opvallend dat de politiek van Faict in versterkte mate onder schot werd genomen sedert de Breidelfeesten en de Landdag van augustus-september 1887. De toegevingen van Faict in maart 1890 voor de Westvlaamse colleges en de steeds verder gaande eisen na zijn dood in 1894 zijn voor het grootste deel toe te schrijven aan de energieke groep van de Klauwaert.

In juni 1890 was het bestuur samengesteld uit dr. Eugeen van Steenkiste (Brugge), de advocaat Emiel de Visschere (Brugge), dr. Juliaan Delbeke (Roesselare), Frans Verhelst (Menen), dr. Emiel Lauwers (Kortrijk) en dr. Alfons Depla (Ruddervoorde).

Representatiever kon het niet. Van een weliswaar kleinburgerlijke democratische beweging uit werd de latere christelijke arbeidersbeweging voorbereid. Brugge heeft aldus een belangrijke rol gespeeld in de voorgeschiedenis van het daensisme, in de jaren 1887-'93. „Al spoedig groeide in De Klauwaert het besef dat de flaminganten macht moesten uitoefenen bij de verkiezingen om hun eisen te zien inwilligen. Het blad sprak eerst nog maar van onthouding, maar ging spoedig verder. Bovendien liet het stemmen opgaan voor de verbinding van de Vlaamse en de sociale beweging in een kristelijke democratie die het socialisme zou bestrijden, en weldra eiste het herhaaldelijk het antimilitarisme als flamingantisch erfgoed op.” (L. Wils, 1969, p. 189)

LITERATUUR: *Bijzonder verslag van het 25-jarig jubelfeest van de Katholieke Burgersgilde* (1903); - *Verslag van het 50-jarig bestaan van de Katholieke Burgersgilde* (1928); - J. de Smet, *De eerste jaren van de Katholieke Burgersgilde te Brugge 1878-1889*, in *Handelingen Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde*, nieuwe reeks, XV (1961, p. 107-122); - R. van Eenoo, *De pers te Brugge 1792-1914. Bouwstoffen* (Interuniversitair Centrum voor Hedendaagse Geschiedenis, Bijdragen 20, 1961, p. 98-100); - R. van Eenoo, *De verkiezingen te Brugge*, in *Handelingen van het Genootschap Société d'Emulation Brugge*, CIII (1966, p. 295-296); - L. Schepens, *Steenkiste, Eugene van*, in *Nationaal Biografisch Woordenboek*, III (1968); - H. Degraer e.a., *Repertorium van de pers in West-Vlaanderen 1807-1914. De arrondissementen Oostende, Brugge, Diksmuide, Ieper, Kortrijk, Tielt en Veurne* (Interuniversitair Centrum voor Hedendaagse Geschiedenis, Bijdragen 48, 1968); - R. van Eenoo, *Partijvorming en politieke strekkingen bij de cijnskiezers te Brugge 1830-1893* (onuitgegeven doctoraat Rijksuniv. Gent, 1968); - L. Wils, *Het Daensisme. De opstand van het Zuidvlaamse platteland* (1969); - P. Soetaert, *Dokter Eugene van Steenkiste*, in *Biekorf*, jg. 70, nr. 11-12 (november-december 1969, p. 355-360); - R. Vanlandschoot, *De studentenbonden in West-Vlaanderen en de wet van 1883. III Een lastig decennium 1891-1899*, in *Leiegouw*, jg. 12 (1970, p. 159-172); - *Centrale Kranten- en Tijdschriften-catalogus van West-Vlaanderen* (1971, tweede uitgave).